

JARDUERAK ANIMALIEN OSASUNEAN ARABAKO LURRALDE HISTORIKOAN 2026

A. ARABAKO LURRALDE HISTORIKOAN ERAUZTEKO PLANAK 2026

AUJESZKYREN GAIXOTASUNA TXERRIETAN 2026

PROGRAMAREN OINARRIAK:

1. TXERTAKETA MARKATUTAKO TXERTOAREKIN: USTIATEGI GUZTIAK (OFIZIALKI LIBRE TXERTAKETAREKIN, A3), HAUTAKETAKOAK IZAN EZIK (OFIZIALKI LIBRE TXERTAKETARIK GABE, A4)
2. AZTERKETA SEROLOGIKOAK:
Egin beharreko kontrol serologikoa Aujeszkyren gaixotasuna borrokatzeko, kontrolatzeko eta desagerrarazteko programa koordinatuaren oinarriak ezartzen dituen 360/2009 Errege Dekretuak ezartzen du.
 - a. A3 ustiategiak:
 - i. Gizendegiak: urteko azterketa 1 (gE), in vivo edo hiltegian 9 ustiategi
 - ii. Gainerakoa (txerrikumeak, ziklo itxia...): urteko azterketa 1 (gE), 3 ustiategi
 - b. A4 ustiategiak:
 - i. Selektzioa: 3 azterketa/urteko (gB), 2 ustiategi.

GUZTIRA 14 USTIATEGI:

- 2 SELEKZIO: 864, 4479,
- 4 GIZENDEGI KONBENTZIONALAK: 835, 3442, 5467 eta 6066.
- AIRE LIBREKO GIZENDEGIAK: 42, 657, 1683, 4347 eta 5839
- ZIKLO ITXIKOAK 1:2527
- 2 TXERRIKUMEEN EKOIZPENA: 790 eta 4399

(Excel taula erantsia)

B. ARABAKO LURRALDE HISTORIKOKO KONTROL PLANAK 2026

ESKORTAKO HEGAZTIETAN SALMONELLA KONTROLATZEKO PLANA

SALMONELLA KONTROL OFIZIALEKO PLANA

Programa nazionalerako sarbidea Ministerioaren bidez:

https://www.mapa.gob.es/es/ganaderia/temas/sanidad-animal-higiene-ganadera/sanidad-animal/enfermedades/salmonella/salmonella_ponedoras

Programa nazionalen arabera, oilo erruleen ustiategi guztietan, 1.000 hegaztitik gorako erroldarekin, gutxienez talde baten kontrol ofiziala egingo da oilo errule helduen ustiategi eta urte bakoitzeko. Ahal den guztietan, laginak ekoizpen-aldiaren amaieran hartuko dira, hegaztiak hiltegitara eraman aurreko bederatzi asteetan. Haragi-oilaskoaren kontrol ofiziala 5.000 hegazti baino gehiago dituzten ustiategiei egingo zaie, gutxienez ustiategi bakoitzean talde bat txekeatuz.

Oilo erruleen autokontrolak hazitarako taldeetan eta hegazti ekoizle helduetan egiten dira. Autokontrol horiek egun bateko txitetan, errute-unitatera eraman baino bi aste lehenagoko txitetan eta errute-fasean 15 astean behin egiten dira. Lehenengo laginketa 24 +2 astetan egingo da.

Haragi-oilaskoetan, autokontrolak egiten dira ustiategi guztietako haragi-oilaskoen talde guztietan, oilaskoak hil aurreko 3 asteetan.

- **ERRULEAK:**

- Kontrol Ofiziala Animalien Osasunerako Kontratuaren bidez) eta autokontrolak (Abeltzantza Zerbitzuak ikuskatuak):

- a. OHIKO KAIOLAK (2)
- b. LURREKOAK (0)
- c. LANDAKOAK (14: 13 EUSKABER + 1 EKOLOGIKO)

- Autokontrolak (Abeltzantza Zerbitzuak ikuskatuak):

- a. Txikiak/salmenta zuzen/ekoizpen primarioa: (2) 8340, 8664
- b. Konbentzionalka-landakoa: (1)8402
- c. Hazkuntzakoa (1) 8191

- **OILAZKOAK:**

- Kontrol ofiziala eta Autokontrolak:

- a. Konbentzionala (1) 7867

- Autokontrolak:

- a. Ekologikoa-Ekoizpen Primarioa (1) 6208
- b. Konbentzionala (2) 7120, 6072
- c. Lumagorri (5) 7493, 6778, 6037, 5880, 5497

- **EHIZA EGITEKOAK** uztailaren 3ko 1082/2009 Errege Dekretuaren arabera, ehiza-ustiategietako, akuikultura kontinentaleko eta nukleo zoologikoetako animaliak eta basa-faunako animaliak mugitzeko animalien osasun-baldintzak ezartzen dituenaren arabera.

- Basoberritzeko ehiza ekoizpena (1) 6678.

SALMONELLAREN KONTROL OFIZIALEN AURREIKUZPENA. ERRULEAK ETA EHIZA EGITEKOAK
(erantsitako pdfa. ikusi)

C. 2026KO ARABAKO LURRALDE HISTORIKO ZAINZA PLANAK

BEHIEN TUBERKULOSIA (CMTB, *Complejo Mycobacterium Tuberculosis*)

AURREKARIAK

2026ko Behi-tuberkulosia Desagerrarazteko Programa Nazionala, https://www.mapa.gob.es/es/ganaderia/temas/sanidad-animal-higiene-ganadera/programatb2026_tcm30-698268.pdf,

bere 6. orrialdean, Euskal Autonomia Erkidegoa definitzen du ofizialki kalte-ordain gisa deklaraturako edo 0 prebalentzia duten autonomia-erkidegoen eta probintzien artean.

Horren ondorioz, estatutu hori mantentzeko Zaintza Programa aplikatuko da, 4.3.11 puntuan, 43. orrialdean (LMERik gabeko eskualde izendaturako Zaintza Programa) agertzen dena.

Zaintza-planak ezartzen duena ausazkoa edo arrisku-irizpideen arabera izan daiteke.

Dado que al aplicar los criterios de riesgo se obtiene un número de establecimientos a chequear muy elevado, que además dejaría establecimientos sin chequear durante mucho tiempo, se plantea que de manera aleatoria se elija un grupo de explotaciones no seleccionadas por riesgos. De esta manera se asegura que la totalidad del universo de explotaciones sometidas al programa, susceptibles de ser chequeadas, lo será al menos una vez cada cuatro años.

LAGINA HAUTATZEA. ERABILITAKO IRIZPIDEAK

Establezimenduen unibertsoa epearen hasieran 'Altan' dauden (edo horretarako moduan dauden) behiak dituzten establezimendu guztiek osatzen dute, eta urte hasieran erroldatuta daude.

Ustiategi mota	Animaliak dituzten ustiategiak	Errolda (animaliekin)	TBK zaintza (probak)
Baserri-Eskola	1	1	Arriskuaren arabera probak + Ausazkoa
Harahitarakoak	433	25.071	
Esnetarakoak	35	7.770	Arriskuaren arabera probak + Ausazkoa
Mistoak	5	574	
Hazitarakoa	1	209	Probak
Gizandegi irekiak	14	3.479	Sarrerako probak
Gizandegi itxiak	24	1.934	Sarrerako probak
TOTAL	475	33625	

Gizendegiak TBCren azterketatik kanpo utzita, sarrerek kontrolatzen baitira, arrisku-irizpide batzuen arabera aukeratu dira azertu beharreko ustiategiak. Iagin-oinarria 475 ustiategi eta 33625 animaliak.

Ustiategiak hautatzeko arrisku-irizpide horiek 3 lurralde historikoetan adostu dira, eta 2025 urtean eutsi zaie. Honako hauek ezarri dira, azertu beharreko ustiategi kopuruarekin:

Arrisku-irizpideak: TRANSHUMANTEAK, ZALANTZAZKOAK, KIROL-IDIAK, HAZKUNTZA-ZENTROA, BASERRI-ESKOLA ETA EZ KANPAINA AZKEN 3 URTEETAN, ahuntz-taldeak dituen unitate epidemiologikoa osatzen duten establezimenduak, estatuko lehiaketa, lehiaketa eta azoketan parte hartzen duten animaliak dituzten establezimenduak, T3H kalifikazioa ez duten establezimenduak

- a. Herri-larreeterako sarbidea, Basa Faunarekiko interakzioa: 253. Urtean behin probak egingo zaizkie onura publikoko mendiak (OPM) eta bestelako larreak erabiltzen dituzten ustiategi guztiei, bai Arabako Lurralde Historikokoei, bai beste lurralde batzuetakoei. Ustiategien zerranda hori SITRANen 2025. urtean transhumante gisa markatutako mugimenduetatik lortu da. 227 ustiategi, 19.848 animalia.
- b. Azken bi urteetan beste espezie batzuetan (basurdea, ardiak, ahuntzak...) CMTB detektatu den eremuetako ustiategiak: 0
- c. Zalantzazko kasuak azken urtean: 19 ustiategi eta 48 animalia
- d. Animaliak hasieratik sartzea positiboen detekzioarekin: 0 2025 urtean
- e. Idi-ustiategiak: 3: 4.107, 4.438 eta 4.483, 11 animalia
- f. Zezenketetan parte hartzen duen ustiategiak: 0
- g. Prebalentzia handiko eremuetako animalien sarrerek (>% 1). MOV-AREN AURREKO ETA/EDO ONDORENGO PROBEN BIDEZ KONTROLATUKO DA SARRERA. 2025:0
- h. Ahuntz-taldeak dituen unitate epidemiologiko bat osatzen duten establezimenduak (esne-tanga duten ahuntz-establezimendu guztiak barne). 2025: 99
- i. Estatuko azoka, lehiaketa eta azoketan parte hartzen duten animaliadun establezimenduak: Salamanca (2), Elizondo (0), Gernika (0) eta Arkaute (2): 153, 2911, 5619 eta 5902.
- j. Abeltzaintza-kontzentrazioa... (zehaztu gabe) baino handiagoa duten eremuetan kokatutako establezimenduak, EZ ARABAN
- k. T3H kalifikazioa ez duten establezimenduak, 0 ustiategi (ustiategi 1 TS)
- l. HAZKUNTZA ZENTROAK diren establezimenduak: 6585, 209 animalia
- m. 2024, 2023 edo 2025ean azertu EZ diren establezimenduak, urtarilaren hasieran erroldatuta daudenak: 84, 2.132 abere.

GUZTIRA 349 USTIATEGI ETA 23.533 ANIMALIAK (Excel)

AHUNTZ TUBERKULOSIA
(CMTB, *Complejo Mycobacterium Tuberculosis*)

853/2004 Erregelamenduaren eskakizunak betetzeko, sailkapen zooteknikoa duten ahuntz-azienden establezimendu guztien laginak hartuko dira:

- ESNETARAKOA: 3872, 7487, 8017 eta 8439.
- MISTOAK: 8.814
- Baserri-eskola: 8007

Beste espezia batzuetan azken bi urteetan, CMTBa agertu dela zaintzeko: 0.

TOTAL 6 EXPLOTACIONES Y 1.212 ANIMALES (Excel)

BEHIEN BRUZELOSIA

2020/689 RE Delegatuaren arabera ofizialki libre deklaraturako autonomia-erkidegoetako behien bruzelosisa zaintzeko eta kontrolatzeko programak gutxienez establezimenduen % bat ezartzen du, balia daitezkeen animalia guztiak (> 12 hilabete) aztertzeko, aitorten denetik lehen bi urteetan establezimendu positiborik aurkitu ez denean:

*"aurreko zaintzarekin jarraitzea, baina albaitaritza-eskualdearen arabera ausazko establezimenduak hautatuz; edo arrisku-establezimenduak hautatuz, halakotzat hartuta honako baldintza hauetako bat gutxienez betetzen duten establezimenduak: **behi- eta txerri-aziendak bertan bizitzea; erregimen estentsiboko establezimenduak izatea eta kokatuta dauden udalerrian B. suis biovar 2k infektaturako basurdeak detektatu izana; transhumantzia egitea edo aprobeixamendu komuneko larreetara joatea; edo horien kanpoko urteko hazkuntza batez besteko erroldaren % 20tik gorakoa izatea".***

Ustiategi multzo horren berri emango zaie MAPAri (eta Batzordeari), BBren Zaintza Planean lagindutako establezimendu gisa:

50 ustiategi (171 EAE osorako)

Arrisku-irizpideak:

- Abortuak: 1.500 (bai, osasun-programa, ez TBC 2025 kanpaina), 8.367 eta 2.025 (TBC 2025 kanpaina)
- Osasun-programaren barruko ustiategiak eta transhumanteak: beste 47, 2026an behien gizartearentzako lanak egingo zaizkienak.

Ustiategiak laborategian aukeratuko dira, eta laginak Osasun Programetarako bildutakotik lortuko dira, transhumantzia egiten dutenei lehentasuna emanez.

GUZTIRA 3+47 USTIATEGI LABORATEGIAN ASAZKO AUKERATUTAK

ARDI ETA AHUNTZ BRUZELOSIA

2020/689 Errege Dekretu Eskuordetuaren arabera ofizialki libre izendatutako autonomia-erkidegoetan ardien eta ahuntzen bruzelosia zaintzeko eta kontrolatzeko programak ezartzen du abere guztiak (> 6 hilabete) gutxienez % tan aztertu behar direla.

Estatu osoa zaintza-eremu agregatuetan kategorizatu da. Eremu horietako bakoitzerako, lagindu beharreko artaldean gutxieneko kopuru bat ezarri da.

EAE Galizia, Asturias eta Kantabriarekin kategorizatu da 4. zaintza-eremuan, eta 930 artalde aztertu behar izan dira eremu osoan. Euskal Autonomia Erkidegoari 208 dagozkio, eta horietatik **gutxienez 19 establezimendu** dagozkio Arabako Lurralde Historikoari, adinagatik (> 6 hilabete) kontrolatu daitekeen erroldaren % 100 aztertzeko.

Lagina honako arrisku-faktore hauengatik hautatu da:

- a. Ardiekin arrak hautatzeko zentroa eta haren Berrogeialdiko Zentroa 5576 eta 8493.
- b. Aurreko urtean **abortuen jakinarazpenak izan dituzten ustiategiak, azken hiru urteetan kanpainarik egin ez dutenak**: 2.036
- c. B. suis biovar 2-k infektatutako basurdeak aurkitu diren eremuetako ardi-ustiategiak hautatzea. 2025ean ez da detektatu
- d. Ikastetxeak eta baserri-eskolak 8.790 eta 8.007
- e. Garrantzitsutzat jotzen diren beste arrisku-faktore batzuk (komunikazioak trazabilitatetik, I+Etik, higienetik...):
 - B. ovis-en aldeko positiboa zeharkako diagnostiko-tekniketan (2) 2.032 7.479
 - Esne-ahuntzak: RP esnea: 3872, 7487, 8017 eta 8439/RP mistoa: 8.814.
- f. Ahuntzen TB Crako ustiategi berak
- g. 2025-2024-2023-2022 eta 2021 urtetan egin ez ziren esnetarako ardiak: 20 ustiategi; 4.339 ardiak

ARDI AZIENDA: GUZTIRA 20 USTIATEGI eta 4.339 ABELBURUAK (Excel)
AHUNTZ AZIENDA: Ahuntz Tuberkulosirako ustiategi berberak

Vitoria-Gasteizen 2026ko otsailaren 17an

ABELTZANTZA ZERBITZUA